

حَسْبُكَ اللَّهُ
وَأَنَا حَسْبُكَ

بررسی اصلاحیه قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری:

قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب سال ۱۳۶۲ است که براساس آن مسئولیت اجرای مصوبات سطوح تقسیماتی، نقاط شهری و روستایی بر عهده وزارت کشور گذاشته شده است .

در یک سال گذشته مجلس محترم شورای اسلامی در حال بررسی و اصلاح مواردی از این قانون بوده که نهایتاً اصلاحیه آن در تاریخ ۸۹/۱۲/۴ تصویب و پس از تایید شورای نگهبان در تاریخ ۸۹/۱۲/۱۷ به دفتر رئیس جمهور محترم ارسال گردید.

این اصلاحیه در تاریخ ۸۹/۱۲/۲۹ دستور اجرا گرفت و در تاریخ ۹۰/۱/۶ به وزارت کشور ابلاغ گردید.

درذیل تصاویر این اصلاحیه آمده است :

۲۹۰۵۲۹
۱۳۸۹/۱۲/۲۹

رئیس‌جمهور

وزارت کشور

قانون اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲ که در جلسه عالی روز چهارشنبه مورخ چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۲۸۸/۸۲۸۲۳ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۷ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است به پیوست جهت اجراء ابلاغ می‌گردد.

محمود احمدی نژاد
رئیس‌جمهور

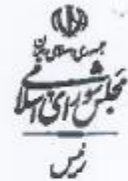
رونوشت بانضمام تصویر قانون به:

- ۱- دفتر مقام معظم رهبری - کلیه وزارتخانه ها، سازمانها، مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی و استاندارهای سراسر کشور - دفتر رئیس‌جمهور -
- ۲- دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام - دفتر ریاست قوه قضائیه - دفتر ریاست مجلس شورای اسلامی - دفتر معاون اول رئیس‌جمهور - دیوان محاسبات کشور - معاونت امور مجلس رئیس‌جمهور - معاونت حقوقی رئیس‌جمهور - دفتر مباحث دولت - دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت - اداره کل پیگیری طرح ها و لوایح - معاونت قوانین مجلس شورای اسلامی - معاونت تدوین و تنظیم قوانین و مقررات - روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران (جهت درج در روزنامه) ابلاغ می‌شود. ۱۳۸۹

وزارت کشور
دفتر خانه معاونت مرکزی
تلفن: ۰۲۱ - ۱۳۹۰۱۱۱
شماره نامه: ۱۱۶۸

شماره: ۲۸۸/۸۲۸۲۳
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۱۷
بابت:

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد
رئیس محترم جمهوری اسلامی ایران

در اجراء اصل یکصد و بیست و سوم (۱۳۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون اصلاح موادی از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲ که با عنوان طرح یک تهریزی اصلاح قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود با تصویب در جلسه عالی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۱ و تأیید شورای محترم نگهبان به پیوست ابلاغ می‌گردد.

علی لاریجانی

دوره نامه مورخه رونوشت جمهوری
شماره: ۲۹۰۵۲۹
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۲۹

شماره: ۲۸۹/۸۲۸۷۲
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۱۷
پست:

بیت

مجلس شورای اسلامی
رئیس

ماده ۳- تبصره (۲) ماده (۷) در موارد زیر اصلاح می‌گردد:
۱- بعد از کلمه «گوبری» عبارت «و نقاط کمتر توسعه یافته (طبق فهرست سالانه دولت)» اضافه می‌شود.
۲- عبارت «تا حداقل پنجاه هزار نفر» حذف می‌شود.

ماده ۴- دولت می‌تواند در صورت تصویب هر مورد نسبت به تأمین ولو مالی آن در بودجه سنواتی اقدام نماید.

تکون فوق مشتمل بر چهار ماده در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ چهارم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۱ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

شماره: ۲۸۹/۸۲۸۷۲
تاریخ: ۱۳۸۹/۱۲/۱۷
پست:

بیت

مجلس شورای اسلامی
رئیس

تکون اصلاح مواد ۱ از قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۲

ماده ۱- تبصره (۵) ماده (۴) قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری مصوب ۱۳۶۱/۴/۱۵ و اصلاحات بعدی آن به شرح ذیل اصلاح می‌شود:
تبصره ۵- روستاهای مرکز بخش یا هر جمعیت و روستاهای واجد شرایط پانزده دارای سه هزار و پانصد نفر جمعیت باشند شهر شناخته می‌شوند.

ماده ۲- ماده (۷) قانون مذکور به شرح ذیل اصلاح می‌شود:
۱- تبصره (۱) ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
تبصره ۱- حداقل جمعیت مطروحه هو بخش، با دو نظر گرفتن وضع پراکندگی و انقباض کشور به دو درجه تراکم به شرح زیر تقسیم شده است:
الف- مناطق با تراکم زیاد می‌هزار نفر.
ب- مناطق با تراکم متوسط بیست هزار نفر.

۲- تبصره (۲) ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:
تبصره ۲- در نقاط کم تراکم، دور افتاده، مرزی، جزایری، جنگلی، کویری و نقاط محروم و توسعه نیافته و همچنین جمعیت عشایری که بیش از شش ماه در منطقه حضور دارند با توجه به کلیه شرایط کلیسی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی تا حداقل ده هزار نفر جمعیت یا تصویب هیأت وزیران و دو مورد استثنائی با تصویب مجلس، جمعیت بخش می‌تواند کمتر از میزان فوق باشد.

۳- متن زیر به عنوان بند الحاقی به ماده (۱) اضافه می‌گردد:
بند الحاقی- کلیه روستاهایی که دو حرم شهرها قرار دارند با تشخیص درخواست فرماندار آن شهرستان به شهر مربوطه الحاق می‌گردد.

موارد ذکر شده در اصلاحیه قانون تعاریف و تقسیمات کشوری :

۱- تبصره ۵ از ماده ۴ قانون تعاریف : روستاهای مرکز بخش با هر جمعیتی و روستاهای واجد شرایط چنانچه دارای ۳۵۰۰ نفر جمعیت باشند، شهر شناخته می شوند.

۲- بند الحاقی به ماده ۶ قانون تعاریف : کلیه روستاهایی که در حریم شهرها قرار دارند با تشخیص و درخواست فرمانداران آن شهرستان به شهر مربوطه الحاق می گردند.

موارد ابهام اصلاحیه قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری :

۱- در تبصره ۵ از ماده ۴ قانون تعاریف، عبارت “روستاهای واجد شرایط” نیازمند مشخص کردن ویژگی های مورد نظر قانونگذار برای این قبیل روستاهاست.

۲- اجرای بند الحاقی ماده ۶ قانون تعاریف، تغییر محدوده شهرها را که خود از ضوابط قانونی خاصی پیروی می کنند، بدون مشخص نمودن موارد قانونی به تشخیص و صلاحدید فرمانداران گذارده که محدوده قانونی این تشخیص و صلاحدید نیز روشن نگردیده است و دامنه این تغییرات نیز قابل تبیین نیست.

تغییرات منتج شده از اجرای اصلاحیه قانون تعاریف در سرشماری ۹۰ :

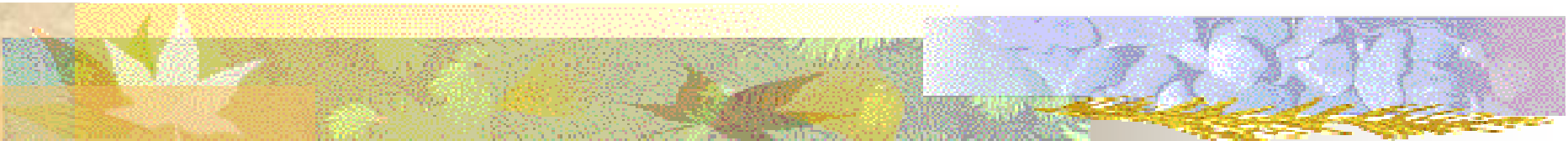
الف) بررسی بند اول " ایجاد شهر "

۱. بر اساس اطلاعات سرشماری ۸۵ روستاهای بالای ۳۵۰۰ نفر جمعیت ۵۱۲ نقطه روستایی را شامل می شوند که از این تعداد ۶۸ روستا در فاصله زمانی ۸۵ به ۸۸ تبدیل به شهر و یا جذب شهر شده اند و از ۴۴۴ نقطه باقیمانده ۴۱۹ نقطه در فهرست آبادی های دارای نقشه بلوکه می باشند و ۲۵ نقطه روستایی فاقد نقشه شهری هستند که در صورت اجرای مصوبه ، تهیه نقشه های شهری برای آن ها الزامی است .
تصویر زیر پراکندگی نقاط روستایی بالای ۳۵۰۰ نفر جمعیت را در سطح استانی نشان می دهد.

نقشه پراکندگی نقاط روستایی بالای ۳۵۰۰ نفر جمعیت

۲. بر اساس قانون یاد شده، تعداد شهرهای کشور بر پایه اطلاعات جمعیتی سرشماری ۸۵ به بیش از ۱۴۰۰ شهر خواهد رسید که در صورت استفاده از برآورد جمعیت ۸۹ به رقمی حدود ۱۵۰۰ شهر می رسد که بطور قطع تعدادی از آن ها فاقد نقشه شهری هستند.

ب) بررسی بند دوم ” تغییر محدوده شهرها به صلاحدید فرمانداران ”

۱. اجرای بند دوم قانون یعنی الحاق نقاط روستایی موجود در حریم شهرها به محدوده قانونی شهرها ، موجب توسعه شهر و تغییر محدوده های شهری می شود که در نهایت تهیه نقشه های شهری برای این محدوده ها را الزامی ساخته و در دستور کار بهنگام سازی نقشه های شهری قرار می دهد .

۲. در صورت الحاق نقاط روستایی حریم شهرها به محدوده شهری، محدوده مناطق روستایی دستخوش تغییر می گردد و نقاط الحاقی از نقشه های روستایی حذف شده و بهنگام سازی نقشه های روستایی را موجب می شود.

نتیجه :

در صورت اجرای اصلاحیه قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری نه تنها حجم بهنگام سازی نقشه ها و عملیات حوزه بندی افزایش می یابد بلکه متناسب با آن فهرست سرشماری نیز دستخوش تغییر می گردد.

نتایج و عواقب اجرای اصلاحیه قانون تعاریف و ضوابط تقسیمات کشوری :

۱. اجرای اصلاحیه مذکور به دلیل ابهامات موجود در آن و نیز سلب اختیار از وزارت خانه ها و سازمان هایی که در خصوص محدوده شهرها و تعیین ضوابط قانونی آن ها فعالیت می کنند با انتقاداتی روبرو شده است و بنظر می رسد که امکان اجرای آن در سطح کشور در آینده نزدیک (حداقل تا ۶ ماه آینده) وجود ندارد. از جهت دیگر مرکز آمار ایران بدلیل اجرای طرح ملی سرشماری عمومی ۹۰ و انتشار وسیع اطلاعات آن نمی تواند بدون هماهنگی با سایر سازمان ها و وزارتخانه های مجری این قانون (وزارت کشور، مسکن و شهرسازی و شهرداری ها)، عمل

نماید.

لذا اصرار در اجرای اصلاحیه مذکور می تواند اجرای سرشماری را منتفی و یا فعالیت های آن را با تاخیر قابل ملاحظه ای مواجه سازد.

۳. بیشترین تاثیر اجرای این اصلاحیه در فعالیت های قبل از اجرا دیده می شود. حجم فعالیت هایی چون بهنگام سازی نقشه های شهری و روستایی و فایل جغرافیایی و حوزه بندی افزایش یافته و در زمان پیش بینی شده اتمام نمی یابند.

۴. به تبع افزایش حجم بهنگام سازی نقشه های شهری و روستایی حجم اعتبار استانی دیده شده در این فعالیت نیز افزایش خواهد یافت. تامین اعتبار لازم برای اعمال تغییرات بوجود آمده برای گروه های نقشه استان ها در فرصت باقیمانده تا پایان اردیبهشت ماه جاری (اتمام زمان بهنگام سازی نقشه ها) مقدور نیست.

۵. تغییرات ایجاد شده در حوزه های شهری و روستایی در تشکیلات و سازماندهی نیروهای اجرایی سرشماری نیز قابل ملاحظه می باشد.